

[Baunsgaard.]

blemer sig på, det gælder både i forholdet til statens udgiftspolitik og i forholdet til indkomstpoltikken og disses indflydelse på den samfundsøkonomiske balance. På disse to meget væsentlige områder er der ved drøftelserne mellem venstre og det radikale venstre konstateret en betydelig enighed. Det er imidlertid også min opfattelse, at denne enighed skulle have mulighed for at strække sig ud over de to partiers rækker. Drøftelserne har bekræftet, at forudsat at der er en vilje til stede til saglig vurdering og til saglig stillingtagen, er der grundlag for samarbejde, og jeg synes også, det er blevet bekræftet, at der er relativt få valgmuligheder i den økonomiske politik, hvis målet skal være en fortsættelse af den høje beskæftigelse og samfundets videre udvikling. Den høje økonomiske aktivitet og de store strukturelle forandringer, der foregår i disse år, stiller krav med en så ubønhørlig styrke, at der ikke levnes plads for så forfærdelig store udsving i den økonomiske politik.

Det er jo ikke underligt, at det forholder sig sådan. Ser man tilbage på blot det sidste tiårs udvikling, så er det kolossale forandringer, der præger billedet. Ikke alene er vi jo i dette tiår gået fra et samfund præget af arbejdsløshed til et samfund med arbejdskraftsmangelens problemer. Vi har også i samme periode oplevet en vandring fra land til by, eller måske rettere sagt fra landbrug til andre erhverv, og det har man oplevet i et omfang som aldrig før. Henimod $\frac{1}{4}$ million færre er nu beskæftiget i landbruget, hvad der jo helt indlysende må være føleligt i et gammelt landbrugsland med kun $4\frac{1}{2}$ mill. indbyggere. Betydende for udviklingen og dermed for det opgavekompleks, vi nu står midt i, er det jo også, at vi jo samtidig med denne afgang fra landbruget har haft en meget stor nettotilgang i de produktive aldersklasser. Sammenlagt er der vel i den periode, hvor vi har haft den økonomiske fremgang, oprettet henimod $\frac{1}{2}$ million nye arbejdspladser, og de er alle oprettet uden om landets gamle hovederhverv, landbruget. Det må gøre det indlysende for enhver, at det er en omstilling med meget store krav, både økonomisk, politisk og kulturelt.

Det er rigtigt, som den højtærede stats-

minister fremhævede det, at vi i disse år har haft en økonomisk fremgang, større tror jeg, end vi sikkert vil kunne finde det nogen sinde tidligere i en tilsvarende kort periode. Men det er jo imidlertid også rigtigt, at vi står med økonomiske problemer, der er større, end vi har kendt dem i mange år. Det er vel noget af det, der falder de fleste vanskeligst at forstå, at vi også skal have økonomiske problemer, fordi vi er blevet velhavende. At fattigdom giver økonomiske problemer, det forstår alle, men vi har nu måttet sande, at økonomisk fremgang også kan give problemer.

En første forudsætning for at magte den fortsatte økonomiske vækst er, at vi forstår, at fremgangen ikke er uendelig. Fremgangens meget betydelige størrelse har stillet opgaver så store, at en vis hensyntagen og en vis resignation er nødvendig. Når landbruget skal producere mere med $\frac{1}{4}$ million færre beskæftigede, ja, så skal der investeres. Når de øvrige erhverv skal klare hele tilvæksten i beskæftigelsen, ja, så skal der investeres. Samfundet ændrer karakter, hvilket kræver investering både i uddannelse og i trafik, og dette samtidig med at der på en række andre områder vokser stadig nye krav om investeringer op.

Jeg tror, alle er klar over, at der nødvendigvis må reserveres en meget stor del af øjeblikkets indtjening til investering. Gør vi ikke det, kan fremgangen ikke fastholdes. Det er det sikkert let at blive enig om, så længe man taler om dette som noget principielt. Vanskelighederne melder sig, når vi skal til at efterleve det i praksis. Den meget store vækst i produktion og eksport har skabt en følelse hos mange af, at der også må være mulighed for tilsvarende vækst i de private indkomster og i det private forbrug. Fremgangen har her været stor, ja, i visse perioder har den jo været større for det private forbrug end for produktionen. Deraf er opstået problemer, når vi samtidig har villet skaffe udvej for de store investeringer. I de samtaler, der har været ført mellem repræsentanter for venstre og det radikale venstre, har vi fundet det naturligt at tage udgangspunkt i netop de problemer, der rejser sig økonomisk. Vi er i de to partier enige om, at der i den offentlige udgiftspolitik må tages hensyn til behovet for en langsigtet tilrettelægning af de offent-